

Συνέχιση των εργασιών του ΙΕ' Πανελληνίου Λειτουργικού Συμποσίου (23/9/2014).

Συνεχίσθηκαν σήμερα 23 Σεπτεμβρίου οι εργασίες του ΙΕ' Πανελληνίου Λειτουργικού Συμποσίου Στελεχών Ίερών Μητροπόλεων, τό οποίο διοργανώνεται Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου, στό Πνευματικό Κέντρο του Ίερου Ναού Άγιου Γεωργίου Καρέα, μέ τή συμμετοχή 116 έκπροσώπων από 63 Ίερες Μητροπολιτικές Αρχιεπισκοπές Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερώνυμος, είναι:

«ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ ΤΟΥ ΝΥΧΘΗΜΕΡΟΥ»

Τό πρωί τελέσθηκε στόν Ίερό Ναό Άγιου Γεωργίου Καρέα Θεία Λειτουργία, μέ τή συμμετοχή όλων των έκπροσώπων – συνέδρων.

Κατόπιν στό Πνευματικό Κέντρο του Ίερου Ναού Άγιου Γεωργίου Καρέα συνεχίσθηκαν οι εργασίες του Συμποσίου σέ Δεύτερη Συνεδρία μέ προεδρεύοντα τόν Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά τήν όποια όμιλησαν οι παρακάτω άναφερόμενοι μέ τά έξής θέματα:

Οι πρώτοι εισηγητές: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους κ. Γεώργιος και Έλλογμώτατος κ. Παντελής Λέκκου Δρ. Θεολογίας, ανέπτυξαν τό θέμα : «Οι Ά ανέφερε ότι: «Στήν εισηγήση αυτή ξεετάζονται δύο άκολουθίες τής Έκκλησίας, τό γνωστό Απόδειπνον και τό σχετικά άγνωστο Μεσονυκτικόν. Τό Απόδειπνον τους και μέ άγιογραφική βάση τόν 9οο Ψαλμό. Μέ τήν πάροδο του χρόνου ξέφυγε από τά όρια των Μονών και εισηγήθηκε στις ένορίες, ως άκολουθία μετά τό έ δημιουργίας μιάς έπιτομής της. Έτσι, περί τα τέλη του 14ου και 15ου αιώνα, διαμορφώθηκαν δύο άκολουθίες, τό Μικρόν Απόδειπνον, που διαβάζεται όχι μέ λαϊκούς και τό Μέγαν Απόδειπνον, που τελείται τήν περίοδο τής Μεγάλης Τεσσαρακοστής στους ναούς.

Τό Μεσονυκτικόν είναι μία έξαιρετικά ένδιαφέρουσα άκολουθία, άγνωστη στους κατοίκους των πόλεων, λόγω τής δυσκολίας που παρουσιάζει ή ώρα τελετών για προσευχή όλόκληρο τό εικοσιτετράωρο. Αποτελεί μία από τίς πλουσιότερες σέ συμβολισμούς άκολουθία, που έχει συγκροτηθεί από έξαιρετική και ή Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου είναι τό νόημα της και αυτό συνδυάζεται μέ τήν έπιθυμία του πιστού νά προσευχηθεί στόν Θεό τήν συγκεκριμένη ήσ των καθημερινών, του Σαββάτου και τής Κυριακής.

Συμπερασματικά, οι δύο αυτές έκλεκτές άκολουθίες έχουν σχέση μέ τίς νυκτερινές ώρες του εικοσιτετράωρου, ή μία ως προσευχή πρό τής έλευσεως τής ευχαριστίας και τήν μετάνοια του πιστού για τήν άπελθούσα ήμέρα, τήν έπιθυμία προσευχής για τήν έπερχόμενη νύκτα, μέ τούς κινδύνους που κρύβει κα κεκοιμημένους, τήν Δευτέρα Παρουσία και τήν άνάγκη έγρήγορης των πιστών».

Ο δεύτερος εισηγητής Αιδεσιμολογίωτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θεμιστοκλής Χριστοδούλου, Δρ. Θεολογίας, παρουσίασε τό θέμα : «Η Άκολουθία του Όρθου Όρθου είναι ή πιό πλούσια και πιό λαμπρή από τίς λοιπές άκολουθίες του νυχθημέρου, αλλά για τόν λόγο αυτό είναι και ή πιό πολύπλοκη και δυσκολοκατα

Η άκολουθία του Όρθου κληροδοτήθηκε στή χριστιανική Έκκλησία από τήν Συναγωγή, δηλ. από τήν πράξη του Ίουδαϊκού ναού και φυσικά από τήν άτομική προσευχή τήν έκαναν σύν τω χρόνω όμαδική, και βαθμηδόν τής προσέδωσαν τήν μορφή τής άκολουθίας.

Η άκολουθία του Όρθου όπως αυτή τελείται σήμερα στους ένοριακούς ναούς τής Όρθοδόξου Έκκλησίας άνήκει στόν μοναστικό ή μοναχικό τύπο. Αυτό σ των Ίεροσολύμων. Τήν τελική όμωσ μορφή του ό Όρθου, όπως και όλες οι λοιπές άκολουθίες του νυχθημέρου, έλαβε από τήν Κωνσταντινούπολη, χ έπικράτησε τής μεταλαμπαδεύθηκε μετά του τυπικού της στή Μονή του Στουδίου (λειτουργικό ζυμωτήριο), και εκεί μέ τίς κατάλληλες ζυμώσεις διαδόθηκε Οικουμένης. Εκεί συνετελέσθη (ζυμώθηκε) ή διαμόρφωση τής άκολουθίας του Όρθου μέ επιδράσεις από τόν Άσματικόν ή ένοριακόν τύπον. Η άκολουθία τε στό διάβα πολλών αιώνων, καθότι μέχρι σήμερα δέν έχουμε καμιά μαρτυρία περί τής παλαιάς έκείνης ένοριακής ή άσματικής τάξεως, παρά μόνον σπαράγματα

Αρχικά ό όρθου ήταν μία πρωινή άκολουθία που ψαλλόταν κατά τό χρονικό διάστημα πρό τής άνατολής του ήλιου. Η στιχολογία του ψαλτηρίου ήταν κατι Αύτην όμωσ τήν στιχολογία άρχισε νά περιορίζει ή συνεχώς αύξανόμενη έκκλησιαστική μουσική που αναπτύχθηκε στήν Κωνσταντινούπολη, ή όποια ως φο τούς ψαλμούς σέ ένα ή δύο. Η άνάπτυξη τής ύμνογραφίας υπό των Σαββαΐτων πατέρων, συνέπεια τής άγωνιστικής φροντίδας για τή διατήρηση τής Ό χριστιανικές παραδόσεις έξ αίτίας τής έμφανίσεως νέων αίρέσεων και φυσικά κατά τής Εικονομαχίας, όδήγησαν σέ ένα έντελώς διαφορετικό τυπικό άναπόφευκτα έπιμήκυνε τήν στιχολογία των ώδων. Όστόσο τό πλήθος των νέων τροπαρίων έδωσε μία λαμπρότητα στις άκολουθίες, αλλά έδωσε κι ένο μονοτονία τής άναγνώσεως. Σίγουρα τά τροπάρια και ή ψαλμώδηση σ' αυτό προσέδωσε μία νέα μορφή στήν όλη έκτέλεση τής άκολουθίας, πράξη που 1 μοναχούς και κυρίως λαϊκούς.

Στά μοναστήρια ή άκολουθία του Όρθου έλαβε μία μεγάλη χρονική έκταση, ή όποια κάλυψε τό διάστημα από τό τέλος τής άκολουθίας του Μεσονυκτικ Όρθου συγχώνευσε τόν άρχικό όρθου μέ τήν παλαιά νυχτερινή μοναχική άκολουθία. Ήταν θά λέγαμε μία προσπάθεια νά ένταχθεί μέσα στόν κορμό ττ πράξεως τής ένορίας.

Η μετά τήν περίοδο τής Εικονομαχίας έπικράτηση του μοναχικού ή μοναστικού τυπικού επέφερε και στις ένορίες τήν έπικράτηση τής πολύπλοκης και χρονι και άποδεικνύεται μέχρι σήμερα ήτο δύσκολη στήν εφαρμογή της, ιδιαίτερως σέ ένορίες παρηκμασμένες μέ έναν ή καθόλου ψάλτη. Όλη ή δομή των άκ μεγάλο χορό, ή για τά μοναχικά δεδομένα πολλούς ψάλτες, άναγνώστες και καλούς τυπικάρηδες. Αύτη ή παγίωση του μοναχικού τυπικού έναντι του άσματος ναούς και τήν έν γενεί ένοριακή πράξη ένα πρόβλημα προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Έτσι ως πρός τό χρόνο τελεσεώς του ό Όρθου άπομακρύνθηκε άπ ήμέρας προσεγγίζοντας τήν Θεία Λειτουργία, μετά τής όποιας συνεδέθη ως φαίνεται μέχρι σήμερα άρρηκτα και σχεδόν άδιάσπαστα. Αλλά και τό μήκος τής περιορίζεται για νά φθάσει σήμερα στις ένορίες μας περίπου στις δύο ή λιγότερο ώρες. Έγινε δηλαδή και πάλι μία σύντμηση, όχι φυσικά όκιμη, αλλά κατά τ όποιες άλλαιές νά γίνονται από άδαεις και άπλοϊκούς άνθρώπους. Κυρίως όμωσ οι συντμήσεις αυτές έγιναν έν πρώτοις είς βάρος του βιβλικού στοιχείου κ συμβαίνουν σήμερα για πολλούς και διαφόρους λόγους καθιστούν πολύ δύσκολη τήν άποκατάσταση του Όρθου στήν άρχική του μορφή. Αυτό φυσικό εύκολα κάποιος εύκολοσκανδάλιστοι μία έπιστροφή σέ νέους τύπους λατρείας, κατά βάση όμωσ παλαιούς, αλλά για νά καταλαβαίνουμε αυτά που τελού προκειμένου τελώντας κάτι μέσα στο ναό, νά τό κατανοούμε πως και γιατί έξελίχθηκε μέχρι τίς ήμέρες μέ τόν α' ή β' τρόπο. Αλλά και κάποιες άκόμη «άβασάνισια», άποδεικνύουν περίτρανα ότι άκόμη και σήμερα ή άκολουθία του Όρθου δυναμικά έξελίσσεται».

Ο τρίτος εισηγητής Αιδεσιμολογίωτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Άλεξόπουλος, έπίκουρος καθηγητής λειτουργικής στο Catholic University of Amer Όρων: Ίστορία και Θεολογία». Η διαπραγματέυση του θέματος χωρίστηκε σέ τρία μέρη: Στο πρώτο μέρος ό όμιλητής έξέτασε τίς άρχές και τίς πρώτες μαρ Ένάτη) στους πρώτους χριστιανικούς αιώνες και κατόπιν σκιαγράφησε τήν έξέλιξη των Όρων μέσα από τή χειρόγραφη παράδοση και τήν έπικράτηση των Σάββα. Στο δεύτερο μέρος ό όμιλητής διαπραγματεύτηκε τίς ιστορικές άρχές των Μεγάλων Όρων τής Μ. Παρασκευής στήν λειτουργική παράδοση των Ίερ παραμονής των Χριστουγέννων και των Θεοφανείων άποτελούν προϊόν μίμησης των Μεγάλων Όρων τής Μ. Παρασκευής. Στο τρίτο μέρος τής εισηγήσεως Όρων και των Μεγάλων Όρων και συμπέρανε ότι τρία κυρίως θεολογικά μοτίβα άναδεικνύονται μέσα από τίς άκολουθίες αυτές: Μίμηση, Άνάμνηση, και Έπί

Μετά τό σύντομο διάλειμμα έπαναλήφθηκαν οι εργασίες μέ τήν Τρίτη Συνεδρία υπό τήν προεδρία του Έλλογμωτάτου κ. Γεωργίου Φίλια, Καθηγητού τής Θεο

Ο πρώτος εισηγητής Αιδεσιμολογίωτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Παρασκευάς Άνάθωνος, Καθηγητής στήν Ίερατική Σχολή τής Κύπρου στόν Τομέα τής Λει

